

## **Regionální inovační strategie**

Nástrojem pro rozvoj podnikatelského prostředí, zlepšování kvality života a podporu rozvoje kraje se v řadě regionů po celé Evropě stala "regionální inovační strategie."

Jejím posláním je po provedení nutných analýz stanovit zpravidla střednědobou koncepci a způsoby naplňování cílů.

Pomáhá orientovat se jak vědecko-výzkumným kapacitám, tak podnikatelským subjektům na poli inovačního podnikání formou propojení a spolupráce.

Definuje prioritní odvětví, technologický profil a institucionální zajištění v daném regionu. Všechny tyto přirozené funkce inovační strategie vedou ke zkvalitnění podnikatelského prostředí a k vymezení investičních možností v regionu.

Regiony, které tvořily či ještě tvoří svou inovační strategii s podporou Evropské komise a které zaznamenávají i jiné inovační aktivity jsou součástí mezinárodní sítě inovačních regionů.

Doplňte kdo ji tvoří, jak dlouho je platná, kolik krajů ji má, jaké jsou rozvedte teorii proč je tvořená, pro koho jak ji využívají.....!

### **Úvod**

Úkolem Analýzy podnikatelských potřeb je vyhledat a zhodnotit aktivity v oblasti inovací.

Tato analýza je podmínkou pro vytvoření kvalitního prostředí pro vznik a rozvoj inovačních podniků či dalších inovačních projektů stávajících firem. Díky jejím výsledkům lze lépe posoudit a následně vybrat nejvhodnější formy podpory inovací, formulovat požadavky vůči samosprávě v Jihočeském kraji a stanovit střednědobou strategii podpory inovací v regionu.

Analýza je částí tvorby regionální inovační strategie, a spolu s analýzou vědeckovýzkumných kapacit a ekonomické situace v regionu napomůže ke správnému definování strategie, určení vhodných opatření a výběru portfolia nástrojů.

Zjištění potřeb podniků se zaměřilo na hodnocení současné úrovně zavádění inovací, identifikaci překážek kladeným rozvoji inovací a hledání nejvhodnějších nástrojů podpory inovací.

### **Technologický profil Jihočeského kraje**

Cílem Technologického profilu Jihočeského kraje je potřeba zmapovat inovační potenciál regionu, zjistit a zprostředkovat informace o těchto firmách.

Inovační firmy: Podniky, které mají v podnikatelském plánu rozvíjet své produkty, měnit podstatně jejich podobu nebo zavádět nové; podniky, které mají vývojové kapacity nebo spolupracují s institucemi nebo firmami, které tyto kapacity a oblasti zájmu deklarují.

Inovační aktivity nejzásadnějšího rázu se nacházejí v oblasti automatizace výroby, v oblasti ochrany životního prostředí a energetických úspor, v oblasti informačních technologií, a ve strojírenství.

Členění podle oborů činností je nicméně dobrou pomůckou, chceme-li charakterizovat odvětví, která mají rozhodující význam pro inovační potenciál a tzv. progresivní ekonomiku Jihočeského kraje. Jsou jimi:

- strojírenství
- elektrotechnika, řídicí a automatizační technika
- informační a komunikační technologie
- ekotechnika
- energetika a silnoproudá elektrotechnika
- zemědělské technologie
- biotechnologie

Do informačního systému byly zařazeny firmy bez omezení velikosti, podniky vzniklé jak po roce 1990, tak podniky, které existují desítky let a dokázaly se úspěšně transformovat na podmínky tržního hospodářství.

### **Metoda průzkumu**

Průzkum byl prováděn ve dvou etapách v období červenec až listopad 2003. Cílovou skupinou byly inovační firmy.

V prvním kole proběhlo řízené interview, mající za cíl představit projekt podpory inovací a získat informace o inovačních aktivitách jednotlivých firem. Vzniklá databáze firem (uveřejněná na [www.techprofil-jk.cz](http://www.techprofil-jk.cz)) sloužila jako zdroj pro zjištění této analýzy. V současnosti se v informačním systému Technologického profilu Jihočeského kraje prezentuje více než 80 podnikatelských subjektů.

Úkolem druhé části bylo identifikovat potřeby těchto firem týkající se podpory inovací. Průzkum byl prováděn s pracovníky vrcholového vedení zúčastněných firem. Výsledný počet získaných odpovědí byl 65.

## **Soubor podniků**

Členění podle oboru činnosti

<b>Obor činnosti</b>	<b>Počet firem</b>
Ekologie	2
Pozemní doprava	1
Průmysl dřevařský a korkařský	1
Služby převážně pro podniky	2
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, páry a teplé vody, výroba chladu	1
Výroba elektrických strojů a přístrojů jinde neuvedených	7
Výroba chemických výrobků	1
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků	1
Výroba nábytku; ostatní zpracovatelský průmysl	6
Výroba strojů a zařízení	27
Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	2
Zemědělství, myslivost a související činnosti	5
Zpracování dat a související činnosti	9
Celkem	65

## **Souborné hodnocení potřeb podniků**

Vysoké hodnocení vlastní inovační činnosti je velice kladným zjištěním. Pouze u desetiny firem z takto rozsáhlého vzorku je úroveň inovací označována jako nedostatečná.

Největší překážkou pro zavádění inovací je označován nedostatek kvalifikovaných pracovníků na trhu práce. Tento faktor hraje velkou roli u většiny firem bez ohledu na obor činnosti či velikost firmy.

Jako druhá nejvýznamnější bariéra je hodnocen nedostatek vlastních výzkumných kapacit.

Následuje „Nedostatečná kapacita pro administraci programů podpory inovací“ a teprve na čtvrtém místě chybějící finanční prostředky. Na druhou stranu je nutno připustit, že nedostatečná kapacita pro administraci programů podpory je překážkou zástupnou – v podstatě jde podle vnímání podniků i v tomto případě o potenciál možných finančních zdrojů.

To, že nejkritičtěji pociťují otázku chybějících lidských zdrojů na trhu firmy z oblasti výroby strojů a zařízení, potvrzují dosavadní zkušenosti. Postupně se nacházejí cesty k řešení této situace.

SOŠ-SOÚ Centrum odborné přípravy Sezimovo Ústí II usnadnilo cestu ke studiu technických oborů tím, že zahájilo od září roku 2003 studium několika oborů prvního ročníku ČVUT.

Podobně SPŠ Strakonice částečně zabezpečuje výuku prvního ročníku Západočeské Univerzity.

Co se týče zájmu o nabízené služby, prioritu hrál zájem o služby spojené s možným získáním finančních prostředků. Firmy hledají především podporu při financování výzkumných nebo vývojových projektů. Mají zájem o poradenství v oblasti získávání finančních zdrojů pro tento účel.

Nejvyšší zájem o služby tohoto charakteru je indikován jednak procentuální výší odpovědí, jednak rozsahem požadované služby – v největší míře zde dochází k požadavkům na zadání přípravy projektu (žádosti, projektu, administrativy spojené s realizací projektu) a také externí práce na vlastním projektu mimo firmu.

Cílem činnosti JHK je i zprostředkovat možnost spolupráce mezi podnikatelskými subjekty a institucemi poskytujícími výsledky výzkumu a vývoje. K účinnější spolupráci může přispět i ustanovení zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje, podle kterého musí u aplikovaného výzkumu a vývoje uzavírat příjemce podpory smlouvu s poskytovatelem o využití výsledků nejméně 180 dnů před ukončením smlouvy o poskytnutí podpory.

Další skupinou služeb je zprostředkovatelská činnost sloužící k nalezení inovačního partnera. V této oblasti projevují firmy zájem o podporu jejich operací v zahraničí - možnost technologické kooperace se zahraničím ale také podpory vstupu na trh a exportu.

### **Doplňkové hodnocení získané na základě rozhovorů**

V rozhodující většině byly odpovědi na žádost o zjištění informací velmi vstřícné. Je to snad i důsledkem pochopení, že poskytnutí informací může vést k navázání nové efektivní spolupráce a v důsledku toho k dosažení lepšího hospodářského výsledku.

Firmy nad 500 zaměstnanců si stěžovaly na nedostatečnou podporu ze strany Hospodářské komory. Menší podniky naopak kritizovaly to, že nástroje podpory podnikání jsou určeny převážně pro velké podniky. Velká nepřehlednost programů podpor, komplikované procedury a značně nejistý výsledek byly nejčastější kritickou připomínkou k hodnocení systému podpory podnikání a inovací.

## **SWOT analýza<sup>1</sup>**

Současná snaha v oblasti podpory inovací je zaměřena na propojení a spolupráci rozhodujících aktérů v regionu. Aby se podařilo vytvořit efektivní síť spolupracujících partnerů závislou na splnění tří podmínek:

- spolupráce mezi institucemi,
- spolupráce mezi firmami a institucemi,
- spolupráce mezi firmami,

je třeba přiřadit váhu jednotlivým směrům technologického rozvoje. Instituce mající za úkol podporovat hospodářský rozvoj v regionu mohou "obsluhovat" široké spektrum firem na nízké úrovni nebo užší, určitým způsobem charakterizované množství firem na vysoké úrovni. Prvním krok byl učiněn – pro možné začlenění do této sítě byly vybrány tzv. inovační firmy. Nyní je nutno na základě vyhodnocení SWOT analýzy rozhodnout o dalších krocích.

## **Návrh dalšího postupu**

Způsoby podpory inovačního podnikání lze rozdělit na tři skupiny:

- finanční
- podporu prostřednictvím nejrůznějších služeb a poradenství
- podporu organizační a institucionální

Je třeba podpořit proces koncentrace, pomoci vytvořit tzv. kritické množství pro spojení tvořivých schopností výzkumných pracovníků a podnikatelů, zřizování integrovaných vědecko-technických kapacit a inovačních center.

Specializované poradenské centrum může zvýšit konkurenceschopnost podniků v regionu i v oborech, které nejsou vnímány jako podniky tzv. nové ekonomiky. To, že v dnešní době jsou nejcennější hodnotou informace, platí i zde.

Poradenské centrum má díky své specializaci k takovýmto informacím daleko jednodušší přístup.

Z tohoto důvodu je cenná i tato analýza. Na základě zjištěných faktů poskytuje informace o jednotlivých firmách a jejich potřebách. Nezbyvá než operativně zareagovat a nastavit spojení mezi firmami a poskytovateli jednotlivých potřeb.

Základem je důraz na poskytování kvalitních klientských služeb v podobě proaktivního poradenství s cílem obchodního úspěchu a vytvoření bohatství. Je třeba přiblížit co nejvíce chování komory podnikatelskému

---

<sup>1</sup> Příloha č. 1

chování z hlediska efektivity činnosti a hlavně efektivity dosahování výsledků.

### Závěr

Důležitým bodem je dosáhnout dohody o způsobech podpory, definovat cíl a stanovit měřitelné parametry ke kontrole jeho plnění.

V součinnosti všech partnerů je třeba připravit strukturu a procesy pro získání dostatečných finančních prostředků z dotačních titulů a zapojení se do celoevropských programů v rámci evropské inovační sítě IRE.

Úkolem Jihočeské hospodářské komory jako zpracovatele Regionální inovační strategie je nezklamat důvěru a rozvinout spolupráci s podniky s cílem vytvoření vysoce produktivního množství nových podnikatelských aktivit.

V optimálním případě by při provedení obdobného průzkumu za několik let na otázku, jaká je hlavní překážka bránící rozvoji inovací, odpověď mohla znít takto: neexistence potřeby inovovat vzhledem k předchozím inovacím.

## SWOT analýza

<b>Silné stránky</b>	<b>Slabé stránky</b>
Tradice a potenciál vědy a výzkumu především v oblasti přírodních věd	Nízká úroveň komercializace výsledků VaV (schází systematický transfer výsledků VaV na ekonomickou přidanou hodnotu)
Geografická poloha regionu (uprostřed Evropy v sousedství s Německem a Rakouskem)	Nízká úroveň kooperace výzkum-univerzity-podniky v oblasti vědeckotechnického vývoje
Relativně levná pracovní síla	Nízký podíl aplikovaného výzkumu oproti základnímu výzkumu
Komparativní výhoda nižších cen služeb oproti sousedním zemím	Nedostatek technicky kvalifikované pracovní síly - nízká mobilita a flexibilita pracovní síly
Úspěšné firmy se silným inovačním potenciálem	Nefungující systém celoživotního vzdělávání
Zkušenosti firem se spoluprací se zahraničními partnery	Nedostatečná dopravní obslužnost (nepropojení s dálniční evropskou sítí)
Dlouhodobý rozvoj ekologie a vysoká kvalita životního prostředí	Nedostatek nástrojů přímé i nepřímé podpory inovací
Vytvořená infrastruktura pro podporu inovací (Steering Committee pro podporu inovací v Jihočeském kraji – politická i odborná podpora)	Absence orientované státní inovační politiky, včetně politiky rozvoje lidských zdrojů
Ochota ke spolupráci mezi institucemi (rozvoj osobních kontaktů a informací o aktérech v regionu)	Nepřehledné legislativní prostředí
Hospodářská komora - partner podnikatelských subjektů	Vysoká časová náročnost vyřizování projektů, složitost administrativních procedur
	Neuspokojivý stav finančního trhu - obtížný přístup podnikatelů ke kapitálu
<b>Příležitosti</b>	<b>Hrozby</b>
Využití podpůrných fondů EU včetně strukturálních fondů a iniciativ	Přetrvávající korupce a klientelismus ve veřejné správě
Vytvoření státního legislativního rámce pro aktivní podporu inovací	Přetrvávající preference velkých podniků
Podpora zakládání technologicky orientovaných podniků	Nízký objem státní finanční podpory VaV
Rozvoj vzdělávací soustavy a příprava kvalitního lidského kapitálu	Nedostatečná adaptace na trend stále těsnějšího svazování technologie s ekonomikou
Příprava strategie na podporu inovací	Pokračující odliv studentů z technologických oborů
Vytvoření účinných vazeb mezi VŠ, výzkumnými ústavami a podniky (rozvoj spolupráce a aplikovaného výzkumu)	Odliv kvalifikovaných sil do zemí západní Evropy

Posilování spin-off - zapojování studentů a absolventů do aktivit malých a středních podniků a inkubátorů	Neefektivní/ nekonstruktivní komunikace mezi subjekty inovační infrastruktury
Zlepšení systému financování inovačního podnikání	
Podpora otevřeného sdílení informací	
Rozvoj stávajících a vznik dalších technologických center, vybudování logistických center v regionu	
Zvýšení aktivního přístupu místní správy	
Rozvoj spolupráce podniků - podpora clusterů, firemních kooperací	
Podpora přílivu zahraničních investic a mezinárodního propojení firem	



